

ГАЗАР ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ,
ГЕОДЕЗИ, ЗУРАГ ЗҮЙН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2017 оны 10 сарын 26 өдөр

Дугаар А/249

Улаанбаатар хот

Аргачлал батлах тухай

“Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хууль”-ийн 8 дугаар зүйлийн 8.4 дэх хэсэг, Газрын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2.21 дэх заалт, тус Газрын даргын дэргэдэх зөвлөлийн 2017 оны 10 дугаар сарын 25-ны өдрийн хурлын 19 дүгээр тэмдэглэлийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. “Баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлох, баталгаажуулах аргачлал”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Энэхүү аргачлалыг сум, дүүргийн баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлох, баталгаажуулахад мөрдөж ажиллахыг аймгуудын Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар, нийслэл, дүүргийн Газрын алба, сумдын Газрын даамал нарт үүрэг болгосугай.

3. Аргачлалыг мөрдүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Газар зохион байгуулалтын хэлтэс /Ж.Батсайхан/-т даалгасугай.

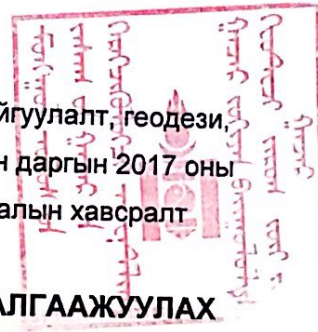
ДАРГА

Ц.ГАНХҮҮ

08 00869

Газар зохион байгуулалт, геодези,
зураг зүйн газрын даргын 2017 оны
А/249 дугаар тушаалын хавсралт

БАГ, ХОРООНЫ ХИЛИЙН ЗААГИЙГ ТОДОРХОЙЛОХ, БАТАЛГААЖУУЛАХ АЖЛЫН АРГАЧЛАЛ

НЭГ. Үндэслэл:

1.1. Энэхүү аргачлалыг Монгол улсын үндсэн хуулийн 57.1 дэхь заалт, Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 3.4, 4.2 дахь заалт, Засгийн газрын 2003 оны 28 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Газар зохион байгуулалт хийх журам”-ийг тус тус үндэслэн боловсруулав.

ХОЁР. Зорилго

2.1. Баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлох, аргачлалын зорилго нь сумын баг, дүүргийн хорооны хилийн заагийг газар дээр нь тодорхойлон газар зүйн мэдээллийн системийн програм хангамж ашиглан боловсруулж, холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу баталгаажуулан нэгдсэн мэдээллийн санд бүртгэж иргэд, олон нийтийг мэдээллээр хангаж ажиллах

ГУРАВ. Баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлох

3.1. Баг, хорооны хилийн заагийг газар дээр нь ажиллаж тодорхойлох ажлын хэсгийг сум, дүүргийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын шийдвэрээр байгуулна. Ажлын хэсгийг сум, дүүргийн Засаг даргаар ахлуулж, бүрэлдэхүүнд нь баг, хорооны Засаг дарга, дүүргийн Газрын албаны мэргэжилтэн, сумдын Газрын даамал, байгаль орчны байцаагч, иргэдийн төлөөлөгчийг оруулна.

3.2. Ажлын хэсгийн тодорхойлсон хилийн заагийг баг, хорооны Иргэдийн нийтийн хурлаар хэлэлцүүлэн санал авч сум, дүүргийн Засаг даргад өргөн барина.

3.3. Сум, дүүргийн Засаг дарга нь саналыг тухайн шатны Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцүүлэн санал авч аймаг, нийслэлийн Засаг даргад өргөн барина.

3.4. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь баг, хорооны хилийн заагийн саналыг аймаг, нийслэлийн ИТХ-аар хэлэлцүүлэн батлуулна.

3.5. Аймаг, нийслэлийн ИТХ-аар батлагдсан баг, хорооны хилийн заагийн мэдээллийг Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад хүргүүлж, нэгдсэн мэдээллийн санд бүртгүүлнэ.

ДӨРӨВ. Баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлох, баталгаажуулах ажлын үе шат.

Баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлох, баталгаажуулах ажлыг дараах үе шатуудаар хийж гүйцэтгэнэ.

1. Суурин судалгаа
2. Хэмжилт тодруулалт
3. Боловсруулалт, баталгаажуулалт
4. Нэгдсэн мэдээллийн санд бүртгэх
5. Хэрэгжилт, хяналт

4.1. Суурин судалгааны ажил

4.1.1. Энэхүү үе шатанд баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлох үүрэг бүхий ажлын хэсэг нь баг, хорооны хилийн заагийн талаарх урьд онуудад батлагдаж байсан тогтоол, шийдвэр, зураг, солбицол зэрэг мэдээ материал байгаа эсэх судалгааг боловсруулж дараах баримт бичиг, мэдээ, материалыг цуглуулна. Үүнд:

- а. Тухайн баг, хороог байгуулсан тогтоол, шийдвэр.
- б. Мөрдөгдөж байгаа баг, хорооны хилийн заагийг хэрхэн тодорхойлсон эсэх талаарх мэдээ, материал.
- в. Гадаадын төсөл хөтөлбөрөөр хийгдэж байсан баг, хорооны хил заагийн талаарх зураг, мэдээлэл, солбицол
- г. Одоо байгаа баг, хорооны хилийн заагийн зураг, Shp файл.
- д. Хэрэв багийн хилийн заагийг огт баталгаажуулж байгаагүй бол энэ талаар дүгнэлтэд дэлгэрэнгүй тайлбарыг бичнэ.

4.1.2. Цуглуулсан мэдээ, материалд үндэслэн дүн шинжилгээ хийж, дүгнэлт бичнэ. Дүгнэлтэд дараах асуудлыг тусгана.

- а. Сум, дүүргийн товч танилцуулга

б. Баг, хорооны талаарх танилцуулга /хэдэн баг, хэсэгтэй, газар нутгийн хэмжээ, хүн ам, нийгэм, эдийн засаг, мал сүргийн тоо, толгой гэх зэрэг/

в. Тухайн баг, хорооны хилийн заагийг баталсан ИТХ-ын тогтоол, шийдвэр гарсан эсэх

г. Баталсан тогтоол нь одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа болон зөрчил, маргаангүй байгаа талаар

д. Улсын хэмжээнд мөрдөгдөж байгаа сум, дүүргийн хилийн цэсийн шугамтай давхцаж байгаа эсэх

е. Хил залгаа баг, хороодын нутаг дэвсгэртэй нэг шугамд хил залгаж байгаа эсэх

4.2. Хэмжилт, тодруулалт

4.2.1. Бэлтгэл үе шатанд цуглуулсан мэдээ, материалдаа дүгнэлт хийсний үндсэн дээр өмнө нь огт баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлж байгаагүй болон газар нутгийн давхцал үүссэн, өөр сум дүүрэг, баг хорооны хилтэй зөрсөн хилийн заагийг шинэчлэх, өөрчлөх, тодотгох зорилгоор хээрийн хэмжилт тодруулалтын ажлыг хийж гүйцэтгэнэ. Хээрийн хэмжилт судалгааны ажлыг хийж гүйцэтгэхдээ дараах бэлтгэл ажлыг хангана. Үүнд:

а. Одоо мөрдөгдөж байгаа хилийн заагийн зургийг харуулсан 1:100000 /Хүн амын нягтаршил ихтэй төв, суурин газарт 1:1000/ масштабтай ажлын зураг;

б. Зурагт зурж тэмдэглэх улаан болон хар өнгийн тод гаргацтай бал;

в. Байршил тогтоох багаж /гар GPS, 2 долгионы GPS /Trimble/ , батарей, дагалдах хэрэгсэл, /;

г. Эргэлтийн цэгийг бичих хүснэгт /Хавсралт-1/

д. Фото зургийн аппарат /батарей, цэнэглэгч, дагалдах хэрэгсэл/;

е. Тэмдэглэл, протокол хөтлөх загвар хүснэгт /Хавсралт-2/

4.2.2. Ажлын хэсэг нь хээрийн хэмжилтээр ажиллахдаа хил залгаа баг, хорооны Засаг дарга, ИНХ-ын дарга, малчид, ард иргэдийн төлөөллийг байлцуулж тэмдэглэл, протокол хөтлөнө.

4.2.3. Хил заагийн эргэлтийн цэгийг сонгохдоо байгалийн хөдлөшгүй объектууд болох уулын орой, даваа, гүвээ, худаг, булаг шанд, геодезийн хатуу цэг, тоот өндөрлөг гэх зэргээр сонгон авна.

4.2.4. Баг, хорооны хил нь сум, дүүргийн хилийн цэстэй давхцаж байгаа хэсэгт эргэлтийн цэгийн мэдээллийг сум, дүүргийн хилийн цэсээр авна. Сум, дүүргийн хилийн цэс нь УИХ-аас албан ёсны тогтоол, зарлигаар баталгаажсан байдаг тул баг хорооны хилийн зааг нь сум, дүүргийн хилийн цэсээр хязгаарлагдана.

4.2.5. Хэмжилт, тодруулалтын ажлыг гүйцэтгэхдээ байршил тодорхойлох багаж буюу гар GPS-ыг ашиглах бөгөөд 4-өөс багагүй хиймэл дагуулын мэдээ бүртгэгдсэний дараагаар хэмжилтийн алдаа +3 метрээс ихгүй үед солбилцолыг авна.

4.2.6. Солбилцолыг гар GPS-д хадгалах бөгөөд давхар хэмжилтийн тэмдэглэл хөтлөх хүснэгтэд гаргацтай тод бичиж тэмдэглэнэ. Хэмжилтийг тэмдэглэхдээ нутаг дэвсгэрийн баруун дээд цэгийг эхлэл цэг гэж үзэн нар зөв тэмдэглэлийг хөтөлнө.

4.2.7. Эргэлтийн цэгийг илэрхийлж буй объектуудыг хэмжихдээ төв цэг дээр хийж гүйцэтгэхийг хичээнэ. Жишээ нь: Уул, даваа, гүвээний чулуун овоолгоны гол цэг дээр, худаг булаг, шандны амсар болон эх ундаргын дээр, мод, шон зэргийн ёроолд гэх мэт. Уулархаг нутаг болон, Хангайн бүс нутгуудаар уулын оройд хүрэх боломжгүй бол 1:100000 масштабтай байр зүйн зурагт тэмдэглэж ArcGis програм ашиглан эргэлтийн цэгийн солбилцолыг авна. Ингэхдээ байр зүйн зургийн газар зүйн холболтыг нарийвчлалтай холбосон байна. Тухайн цэгийн солбилцолыг авахдаа 1:300 масштаб хүртэл томруулсны /zoom/ дараа төв цэг дээр курсорыг байршуулж солбилцол байрлах хэсгээс тэмдэглэн авч нэгтгэнэ.

4.2.8. Зурагт тэмдэглэгдсэн зарим эргэлтийн цэг нь газар дээрээ ямар нэгэн объектгүй бол тухайн цэгийг мал, амьтанд саад болхооргүй газар дээр нь найдвартай хөдлөшгүй байдлаар цементэн суурьтай шон босгох, пайз хатгах, чулуун овоо босгох зэргээр тэмдэгжүүлж болно.

4.3. Боловсруулалт, баталгаажуулалт

Энэ үе шатанд хээрийн хэмжилт тодруулалтын ажлын үр дүнг ArcGis програм хангамж ашиглаж баг, хорооны хилийн заагийг зураглан, баталгаажуулах ажлыг хийж гүйцэтгэнэ.

4.3.1. Боловсруулалт:

а. Хээрийн хэмжилтийн үр дүнг гар Gps болон хэмжилтийн солбилцол тэмдэглэсэн хүснэгтээс Word excel програмд шивнэ.

б. Эргэлтийн цэгүүдийг Arcgis програмд оруулж баг, хороо тус бүрийн хилийг полигон үүсгэж эргэлтийн цэгүүдийг холбож зураглана.

в. Ингэхдээ сум, дүүргийн хилийн цэсийн мэдээллийг /shp/ давхар оруулж хэмжилтийн алдаа /сум, дүүргийн батлагдсан хилээс зөрүүтэй эсэх/-г нарийвчлан шалгана.

г. Шинээр зурагласан баг, хорооны хилийн заагийн мэдээллийг ArcGis програмын хүснэгтэн мэдээнд оруулж хэвлэлийн эх бэлтгэн баг, хорооны хил заагийн зургийг бэлэн болгоно.

4.3.2. Баталгаажуулалт

а. Боловсруулалтын үе шатнаас бэлэн болсон баг, хорооны хилийн заагийг тус аргачлалын 3.2 дахь заалтын дагуу баг, хорооны Иргэдийн нийтийн хурлаар хэлэлцүүлэн оршин суугч, ард иргэд, малчидад танилцуулан санал авна.

б. Баг, хорооны ИНХ-аар хэлэлцэн саналыг аргачлалын 3.3 дахь заалтын дагуу сум, дүүргийн ИТХ-аар хэлэлцүүлнэ.

в. Аймаг, нийслэлийн ИТХ-аар батлуулах ажлыг аргачлалын 3.4 хэсгийн дагуу зохион байгуулж ажиллах бөгөөд баг хорооны хилийн заагийг батлуулахдаа дараах бичиг баримтыг бүрдүүлэн хэлэлцүүлнэ. Үүнд:

- Баг, хорооны хилийн заагийг батлуулах болсон үндэслэл.
- Баг, хорооны ИНХ-аар хэлэлцүүлсэн хурлын тэмдэглэл, тогтоол.
- Сум, дүүргийн ИТХ-ын тогтоол, шийдвэр.
- Баг, хорооны хилийн заагийн зурагласан газрын зураг.
- Баг хорооны хилийн заагийн эргэлтийн цэгийн координат /хүснэгтээр/.

- Бусад шаардлагатай мэдээ, материал.

г. Монгол улсын засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хуулийн 4.2 дахь заалтад “Баг, хороо байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах асуудлыг тухайн аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал шийдвэрлэнэ.” гэж заасны дагуу ИТХ-аас албан ёсны тогтоол гаргуулан баталгаажуулна.

д. Хэрэв өөрчлөх зайлшгүй шаардлага тулгарсан бол энэхүү аргачлалын дагуу ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулж ажиллана..

4.4. Нэгдсэн мэдээллийн санд бүртгэх

4.4.1. Орон нутгийн газрын асуудал эрхэлсэн байгууллага нь баг, хорооны хилийн заагийг баталсан аймаг, нийслэлийн ИТХ-ын тогтоолыг газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад /ГЗБГЗЗГ/ дараах материалыг бүрдүүлэн 30 хоногийн дотор хүргүүлнэ.

- а. Тогтоолын эх хувь
- б. Батлагдсан солбицол
- в. Баг, хорооны батлагдсан хил заагийн зураг
- г. Баг, хорооны хилийн заагийн Shp. Файл
- д. Бусад холбогдох баримт бичгүүдийг бүрдүүлэн хүргүүлнэ.

4.4.2. Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь ирүүлсэн материалд хяналт хийж улсын хэмжээний хилийн цэсийн мэдээллийн санд бүртгэнэ.

4.4.3. Бүртгэсэн тухай хариуг аймаг, нийслэлийн газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад 14 хоногийн дотор хүргүүлнэ.

4.5. Хэрэгжилт, хяналт

4.5.1. Аймгийн Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар, Нийслэлийн газрын алба болон сумын газрын даамал, дүүргийн газар зохион байгуулагч нар нь батлагдсан баг, хорооны хил заагийг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллах бөгөөд орон нутгийн удирдлага, иргэд, малчид, ард иргэдэд үнэн зөв мэдээллээр хангаж ажиллана.

4.5.2. Газрын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага нь улсын хэмжээнд хилийн цэсийн нэгдсэн мэдээллийн санг хөтөлж төрийн болон төрийн бус байгууллага, ард иргэд, ААН-ийг мэдээллээр хангаж ажиллана.

4.5.3. Баг, хорооны хилийн заагийг тодорхойлох, баталгаажуулах ажилд шаардагдах зардлыг орон нутгийн төсөвт тусгах ба гадаад, дотоодын төсөл хөтөлбөрийн тусламжтайгаар гүйцэтгэж болно.

4.5.4. Батлагдсан баг, хорооны хилийн заагт оршин суугч, газар эзэмшигч, ашиглагч, малчид, иргэдийн дунд бэлчээр, хадлангийн болон газар ашиглалтаас үүссэн зөрчил, маргааныг өмнөх жилүүдэд хэрхэн ашиглаж байсан тэр хэвээр тохиролцон ашиглана.

Хэмжилтийн цэгийн хүснэгт

..... аймгийн..... сум, дүүргийн баг, хорооны цэг

№	GPS-дэх дугаар	Эргэлтийн цэгийн нэр	Хэддэх эргэлтийн цэг болох	Газрын нэр	Байршлын координат						Эргэлтийн цэгийг илэрхийлж буй объект /тайлбар/
					Өргөрөг N			Уртраг E			
					Гр°	Мн'	Сек"	Гр°	Мн'	Сек"	
1											
2											
3											
4											
5											
6											

Хэмжилт хийсэн хүний нэр..... /

.....сум, дүүргийн баг, хорооны хилийн заагийг
тодорхойлсон тухай хурлын протокол

..... оны сарынөдөр

..... цаг

Хуралд : Ажлын хэсгийн гишүүд:

.....

.....

.....

.....

.....

Хэлэлцэх асуудал: Сумын багийн хилийн заагийг газар дээр нь тодотгосон ажлын тухай

.....

.....

.....

Асуулт, хариулт

.....

.....

.....

Санал:

.....

.....

.....

Шийдвэрлэсэн нь:

.....

.....

.....

Солбицлыг зөвшөөрсөн:

.....

.....

.....

.....

.....

... оны ... сарын ... өдрийн ... цагт дуусав.